

ønskelig end Kundskab til svensk Retsforfatning og Lovgivning kan være her i Landet, saa skal man dog ikke fremsætte det som en anbefaling for Loven, at den vil fremtvinge en saadan. Jeg troer, som sagt, at der allerede er stærk Opfordring til at erhverve denne Kundskab her i Landet, en langt stærkere, end der kunde fremkomme ved denne Lov. Der blev ved samme Leilighed af en anden æret Rigsdagsmand Hittret som en anbefaling for Loven, at den vilde tjene til, at der gaves Underviisning i svensk Sprog i vore Skoler, og at den saaledes vilde overvinde den Mangel paa god Villie, der hidtil havde været tilstede. Jeg troer nu ikke, at der har været nogen Mangel paa god Villie, men der har været en Overbeviisning tilstede, som modsatte sig Indførelsen af denne Underviisningsgjenstand i Skolerne, og jeg troer, at dette er et Spørgsmaal, som man ikke skulde drage ind under nærværende Lov; thi der stiller Indvendingen sig ganske paa samme Maade. Var denne Lovs Gjennemførelse betinget af Tilstedeværelsen af saadanne Sprogkundsaber, der skulde udvilles ved Skoleunderviisning, saa kunde Loven i dette Dilemma ikke gives, siden det erkjendes, at denne Sprogkundsaber ikke er tilstede; men ogsaa her er Forholdet et andet. Vi gaar ud fra, at der virkelig til Brug i de almindeligste Forhold er en langt større Sprogkundsaber givet uden Skoleforberedelse, at i mange Tilfælde kunne Danske, fordi Sprogene ere de allernærmeste Søstersprog, forstaae saa meget Svensk, at de kunne forstaae en svensk Dom, og omvendt, Svenske forstaae en dansk Dom, og er dette ikke Tilfældet, er man ikke sikker i sin Kundskab, saa maa man skaffe sig den siikre Hjælp gjennem en Oversættelse. Denne Sikkerhed vil man aldrig ved noget fremmed Sprog kunne undvære. Jeg troer altsaa, at man skal lade disse Vihensyn blive borte og derimod holde sig til, at Loven, som den nu vedtages, kan gjennemføres, og at det er godt og ønskeligt, at en Lov vedtages, som naar man betragter den fra et reent materielt Standpunkt, borttager hæmmende Stranker i Samvæmmet imellem Landene, og naar man betragter den fra et høiere, fra et almindeligt folkeligt Standpunkt, borttager Stranker imellem Folk, mellem hvilke

vi saameget som muligt maae ønske Forbindelsen udviklet. Jeg vil tilføje, at jeg ønsker, at denne Lov maa blive en Spore til, at der arbejdes hen til, at enhver Tvivl forsvinder, om danske Domme kunne erqværes i Slesvig og Slesvigsk Domme i Kongeriget Danmark. Den høitærede Justitsminister kom under den foregaaende Behandling ved at nævne dette Spørgsmaal til at henvise til en derom for endeel Aar siden afgiven Betænkning af Høiesteret. En Betænkning af Høiesteret er ikke nogen bindende Afgjørelse, hvorved Spørgsmaalet fra dansk Side er afgjort, og jeg veed, at der adskillige Aar senere, efterat denne Betænkning var afgiven, er af Kongens Foged i Kjøbenhavn nægtet Execution af en slesvigsk Dom, og jeg troer at have temmelig Sikkerhed for, at i Slesvig antage Retsautoriteterne — og navnlig Appellationsretten — ikke, at danske Domme ere erigible i Slesvig. Jeg ønsker altsaa ogsaa, at man i denne Retning indenfor Monarchiets Grændser maa søge at udvide Retsgebetet.

Ordføreren: Jeg vil tilføje, at det glæder mig overmaade meget, at den sidste ærede Taler begyndte sit Foredrag med at udtale, at han ansaae den Lov, der foreligger, for en i sig selv god og ønskelig Foranstaltning, som han ønskede alt Held, og som han med den ærede Landstingsmand, der havde havt Ordet før ham, haabede vilde føre til en lykkelig, en betrygget og en værdig Fremtid for de tre nordiske Riger. Det kom mig derfor rigtig nok noget overraskende, da den samme ærede Taler ikke desto mindre karakteriserede Loven som en Slags Tendantslov, thi deri skulde man virkelig troe maatte ligge noget just ikke Hyggeligt eller Godt. En Tendantslov er vel i og for sig enhver Lov, og dersom den ærede Landstingsmand har villet tage Sagen saaledes, ja, saa falder jo det Trykkende ved hiint Ord bort. Enhver Lov er i og for sig en Foranstaltning, der stræber mod et vist Maal, indeholder en Begyndelse til noget Kommende, som ikke altid kan forudsæes. Heldigviis forekommer det mig nu, at vi netop her kunne forudsæe disse Følger og være fuldt forvisede om, at de virkelig vilde føre til det Maal, som Taleren i og for sig anseer for godt og ønskeligt. Jeg haaber,